

Norge leser nordisk 2019

Arendal bibliotek

Nordisk informasjonskontor Norge

Innholdsfortegnelse

Velkommen	s. 2
Leseliste	s. 3
Tips for lesesirkler	s. 4

Omtale av forfattere og bøker

Danmark

Naja Marie Aidt: <i>Har døden tatt noe fra deg så gi det tilbake</i>	s. 6
Kaspar Colling Nielsen: <i>Den danske borgerkrig 2018-24</i>	s. 7
Mads Peder Nordbo: <i>Jenta uten hud: niviarsiaq ameqanngitsoq</i>	s. 8
Mich Vraa: <i>Haabet</i>	s. 9

Finland

Katja Kettu: <i>Nattsvermer</i>	s. 10
Tommi Kinnunen: <i>Lyset bak øynene</i>	s. 11
Minna Rytisalo: <i>Lempi</i>	s. 12
Pajtim Statovci: <i>Tiranas hjerte</i>	s. 13

Norge

Stein Torleif Bjella: <i>Jordsjukantologien Nr. 1</i>	s. 14
Bjørn Arild Ersland: <i>Hårfagre</i>	s. 15
Rønnaug Kleiva: <i>Western Desert</i>	s. 16
Erlend O. Nødtvedt: <i>Vestlandet</i>	s. 17

Sverige

Sara Lundberg: <i>Fågeln i mig flyger vart den vill</i>	s. 18
Håkan Nesser: <i>Eugen Kallmanns øyne</i>	s. 19
Agneta Pleijel: <i>Doften av en man</i>	s. 20
Lina Wolff: <i>De polyglotte elskerne</i>	s. 21

Island

Gerður Kristný: <i>Hestvík</i>	s. 22
Gunnar Gunnarsson: <i>Advent</i>	s. 23

Færøyene

Jógvan Isaksen: <i>Blid er sommarnatta</i>	s. 24
--	-------

Det samiske språkområde

Gerd Mikalsen: <i>Farsmålet</i>	s. 25
---------------------------------	-------

Litauen

Giedra Radvilavičiūtė: <i>I natt sover jeg ved veggen</i>	s. 26
---	-------

Velkommen!

Velkommen til 2019- utgaven av leseheftet «Norge leser nordisk» som er et samarbeidsprosjekt mellom Arendal bibliotek og Nordisk informasjonskontor Norge. Vi er glade for at det etter hvert er tatt i bruk av lesesirkler og enkeltpersoner over hele landet. Håpet er at bøkene på leselisten vil gi gode leseopplevelser og at flere kanskje finner en ny favoritt blant alle de gode forfatterne i Norden og Baltikum som står på listen i år.

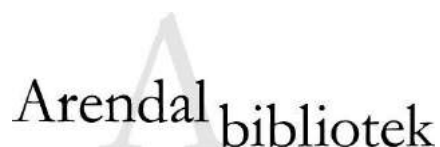
Selv om årets hefte består nesten utelukkende av nyere titler, forhindrer ikke det at innholdet favner vidt både i tid og sjanger. Mens Mich Vraa tar oss tilbake til slaveskipet *Haabet* i 1787 og et dystert stykke dansk/norsk historie, bringer Kaspar Colling Nielsen oss 450 år inn i en science-fiction aktig fremtid der mennesker og dyr snakker sammen og holdes i live ved hjelp av stamcelle-kurer.

Mens Vraa, Nielsen og mange flere er nye navn i vår sammenheng, er andre med for både andre og tredje gang. Alle som likte Tommi Kinnunens *Der fire veier møtes* kan glede seg over fortsettelsen *Lyset bak øynene*. 28 år gamle Pajtim Statovci stiftet vi bekjentskap med allerede i 2016 da hans debutbok vakte stor oppsikt, mens veteranen Håkan Nesser allerede er et kjent navn for mange. Naja Marie Aidt og Gerd Mikalsen skriver om selvopplevde hendelser som preger dem for livet, mens Erlend O. Nødtvedt tar leseren med over stakk og stein på Vestlandet i en blanding av fakta og fantasi.

Kort sagt håper vi det finnes noe for enhver smak på årets liste og ønsker dere alle en god lesehøst.

Arendal 26.09.2018

Christin Bjerke
Nordisk informasjonskontor Norge

Leseliste 2019

Danmark

Naja Marie Aidt: *Har døden tatt noe fra deg så gi det tilbake*, Gyldendal 2018
Kaspar Colling Nielsen: *Den danske borgerkrig 2018-24*, Cappelen Damm 2018
Mads Peder Nordbo: *Jenta uten hud: niviarsiaq ameqanngitsoq*, Gyldendal 2018
Mich Vraa: *Haabet*, Lindhardt og Ringhof 2016

Finland

Katja Kettu: *Nattsvermer*, Pax 2017
Tommi Kinnunen: *Lyset bak øynene*, Pax 2017
Minna Rytisalo: *Lempi*, Pax 2018
Pajtim Statovci: *Tiranas hjerte*, Gyldendal 2018

Norge

Stein Torleif Bjella: *Jordsjukantologien Nr. 1*, Oktober 2017
Bjørn Arild Erstrand: *Hårfagre*, Pelikanen 2017
Rønnaug Kleiva: *Western Desert*, Samlaget 2017
Erlend O. Nødtvedt: *Vestlandet*, Aschehoug 2017

Sverige

Sara Lundberg: *Fågeln i mig flyger vart den vill*, Mirando 2017
Håkan Nesser: *Eugen Kallmanns øyne*, Gyldendal 2018
Agneta Pleijel: *Doften av en man*, Norstedts 2017
Lina Wolff: *De polyglotte elskerne*, Oktober 2018

Island

Gerður Kristný: *Hestvík*, Aschehoug 2018
Gunnar Gunnarsson: *Advent*, Samlaget 2016

Færøyene

Jógvan Isaksen: *Blid er sommarnatta*, Bokbyen 2018

Det samiske språkområde

Gerd Mikalsen: *Farsmålet*, Gollegiella 2016

Litauen

Giedra Radvilavičiūtė: *I natt sover jeg ved veggen*, Bokbyen 2017

Tips for lesesirkler

Tipsene er myntet på dere som ikke har vært med i en lesesirkel før, men dere som allerede er erfarne kan kanskje likevel finne noe av interesse.

Hvorfor starte en lesesirkel?

En lesesirkel er godt egnet hvis du vil diskutere leseopplevelser med andre. Dere kan dele inntrykk av bøkens hovedpersoner, miljøskildringer og temaer fra en bok alle har lest.

Hvordan finner du medlemmer til en lesesirkel?

Spør venner, kolleger, familie og bekjente eller heng oppslag på biblioteket, nærbutikken eller arbeidsplassen. Husk info om tid, sted og kontaktopplysninger.

Hvor kan dere møtes?

Ofte møtes lesesirkler privat, på kaféer eller på biblioteket, men her er det fritt frem.

Et møte i lesesirkelen

Deltagerne i en lesesirkel finner snart en form som fungerer for dem. Men du kan likevel dra nytte av noen tips som er utarbeidet av Århus kommunes biblioteker. De har også laget en kort analysemodell som kan hjelpe dere gjennom bokpraten.

Forberedelser:

- Les hele eller de deler av boken dere har blitt enige om.
- Ta eventuelt enkelte notater underveis for å huske førsteinntrykkene dine.
- Den som leder møtet kan forberede en introduksjon av boken og noen innledende spørsmål for å hjelpe diskusjonen i gang. Ansvar for dette kan rullere.
- Finn bokanmeldelser og forfatterportrett. Ansvar for dette kan også rullere.

Anmeldelser og forfatterportrett kan brukes som inspirasjon. Noen leser anmeldelser og intervju med forfatteren før de selv leser boken, mens andre kun vil lese boken. Her er noen lenker til et par danske sider med anmeldelser og forfatterportretter.

[Litteratursiden.dk](http://litteratursiden.dk) Her ligger informasjon om danske forfattere; bibliografi, debutår, utgivelser og bokomtaler. Her finnes også analyser av enkelte verk og forfatterintervju.

[Forfatterweb.dk](http://forfatterweb.dk) Mest informasjon om danske forfattere, men også fra verden for øvrig.

Dreiebok for sirkellederen:

Hvordan få i gang en samtale om boken?

- Start med en rask runde, hvor alle kan komme med sitt førsteinntrykk av boken.
- Lederen kan så introdusere boken med et kort opplegg, f.eks. med utgangspunkt i anmeldelser og et kort forfatterportrett.

- Hvis samtalen trenger ytterligere drahjelp, kan dere skjele til analysemodellen nedenfor.

Enkel analysemodell

Å analysere er å gå i dybden med tekstens ulike elementer, f.eks. fortelleren, genren, romanpersonene eller hvordan teksten er skrevet. Fokus varierer fra leser til leser, og det at vi opplever bøker ulikt er en av grunnene til at det er spennende å diskutere leseopplevelser.

- **Hvilken type roman er det?**

- historisk, fantasy, romantisk, krim, spøkelse, sosialrealisme

- **Handling**

- Gi et kort referat med dine egne ord.

- **Analyse av tekstens problemer**

Reiser teksten noen problemstillinger? Løses de? Er de involverte personene klar over problemene? Eller er de kanskje skyld i dem?

- **Tid**

Hvor lang tid strekker handlingen seg over? Er handlingen kronologisk eller hopper den i tid?

- **Sted**

Hvor foregår handlingen? Hvordan beskrives stedene og omgivelsene?

- **Personkarakteristikk**

Hvem er hoved- og bipersoner? Alder, utseende, jobb, væremåte, holdninger, selvbilde?

Hva er din oppfatning av personene?

- **Fortellervinkelen**

Fortelles det i jeg-form? Er det en allvitende forteller? Kan vi i så fall stole på ham?

- **Tema**

Hva er det viktigste boken handler om? Og hva mer handler den også om?

- **Språklige virkemidler**

Er det noe særskilt med språket? Brukes språket til å skape en bestemt effekt? Brukes det f.eks. mange fremmedord, symboler eller ironi?

- **Fortolkning**

Å fortolke er å samle delene dere har analysert i overordnede strukturer. Ofte viser analysen at teksten er bygget rundt motsetningspar som hat/kjærlighet, harmoni/ubalanse, kultur/natur. Finner dere motsetningspar som viser hvilken problematikk teksten kretser om?

- **Perspektivering?**

Ligner teksten noe annet du har lest? Kan teksten relateres til en litteraturhistorisk periode? Hvilke tanker setter boken i sving hos deg?

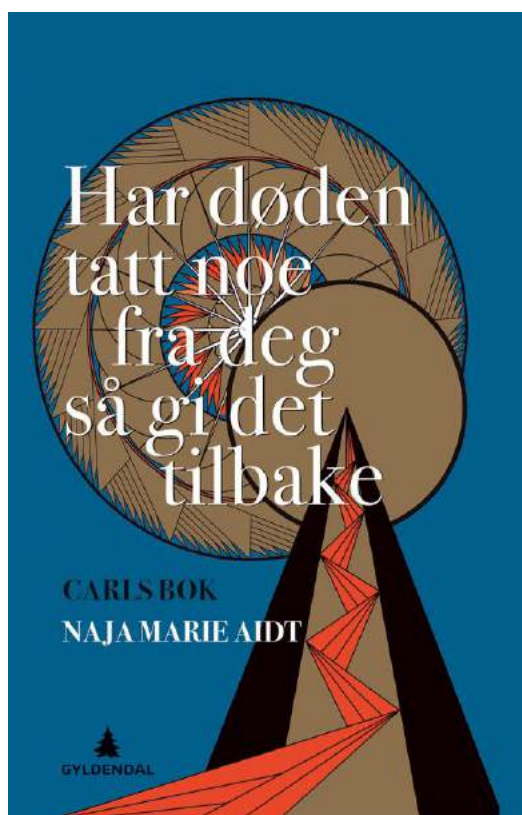
God leselyst!

Kilde: Vejledning til læsekredse, Aarhus kommunes biblioteker aabk.dk

NAJA MARIE AIDT

Har døden tatt noe fra deg så gi det tilbake

I mars 2015 døde Naja Marie Aidts sønn Carl i en ulykke, 25 år gammel. *Har døden tatt noe fra deg så gi det tilbake* er en rasende ærlig bok om hvordan sorg føles, hvordan den forandrer ens forhold til virkeligheten, til ens nærmeste, til tiden. I denne romanen nærmer Aidt seg det umulige: å skrive om sitt døde barn.

Formen er brutt opp. Korte prosastykker henvendt til Carl veksler med lyriske passasjer, bruddstykker fra nåtiden glir over i erindringsglimt og dagboksnotater. Blant sitater fra andre forfattere som har forsøkt å finne en tilnærming til sorg, trer Aidts egen stemme tydelig fram, noen ganger famlende, andre ganger som et skrik. *Har døden tatt noe fra deg så gi det tilbake* er et forsøk på å beskrive livet etterpå, hvordan døden finner en plass blant dem som blir igjen.

Her er [bokanmeldelse](#), [utdrag av boken](#) og [intervju](#)

Foto: Maria Etlinger

NAJA MARIE AIDT ble født i 1963 i Grønland der faren var lærer. Da hun var syv, flyttet familien til København hvor foreldrene ble skilt. Skilsmissen satte dype spor som vises i forfatterskapet. I *Poesibog* fra 2008 forholder hun seg til barndommen, Grønland og skilsmisse.

I tenårene var Aidt aktiv i Danmarks Kommunistiske Ungdomsforbund. 16 år gammel flyttet hun hjemmefra, og to år senere fikk Aidt en sønn med musikeren Martin Heurlin. De fikk tre sønner før de ble skilt i 1991. Skilsmissen var et stort nederlag for Aidt. Hun var bl.a. produksjef i et internasjonalt plateselskap før hun i 1991 debuterte med diktsamlingen *Så længe jeg er ung*. Senere har hun vært innom de fleste sjangre og mottatt en rekke priser. Aidt er gift på nytt, og fikk sin fjerde sønn i

2003. I 2015 døde den 25 år gamle sønnen Carl. Aidt bor nå i New York. Kilde: [litteratursiden.dk](#)

KASPAR COLLING NIELSEN

Den danske borgerkrig 2018-24

Mellom 2018 og 2024 var det borgerkrig i Danmark. Kamper utspilte seg på Rådhusplassen, politikere ble halshugget på åpen gate og bankfolk var jaget vilt. Borgerkrigen ble opplevd av en 25-årig mann som 450 år senere ser tilbake på et langt liv. Den gamle rikmannen blir holdt i live av et avansert stamcelleprogram. Han forteller om den skjellsettende perioden av sitt liv til sin beste venn, Geoff, en 350 år gammel border collie som har evnen til å reflektere og snakke. Den gamle rikmannen lever et dekadent og avsondret liv med sine rike venner. De leser dikt, har sexorgier og forteller hverandre historier som vikler seg inn og ut av den gjennomgående borgerkrigsfortellingen. Rikmannen angrer på visse valg han tok under krigen, spesielt i forhold til sitt livs kjærlighet, opprøreren Leonora. Selv mange hundre år senere kan han ikke glemme de sterke følelsene han hadde i denne intense perioden i Danmarks og Europas historie. Med det som bakgrunn utfolder det seg en fortelling om hvordan den økonomiske krisen fikk frem det verste i alminnelige folk og hvordan samfunnet endret seg i takt med at krisen grep om seg.

KASPAR COLLING NIELSEN ble født i København i 1974. I ung alder tok faren ham med på boksekamper, noe som har satt spor i voldsomheten som preger verkene hans. Moren døde da han var 19, og Colling Nielsen slet i flere år med angst. Han ble fokusert på å klare seg selv og tjene penger. Etter å ha tatt en universitetsgrad i filosofi, studerte han økonomi. Colling Nielsen begynte å skrive i tenårene. Han skrev egne dikt, men det var da han leste Søren Ulrik Thomsens diktsamling *City Slang* at han oppdaget kraften i poesien. Etter studiene arbeidet han med produktutvikling og skrev på fritiden. *Mount København* kom i 2010, etterfulgt av *Den danske borgerkrig 2018-24* i 2013 og *Det europæiske forår* i 2017. *Den danske borgerkrig 2018-24* blir filmatisert og er satt opp som teaterstykke i Praha. Han bor med kone og to barn i København.

Kilde: diverse intervju med KCN

Foto: Jes Larsen

MADS PEDER NORDBO

Jenta uten hud: niviarsiaq ameqannqitsog

Matthew Cave er en dansk journalist i slutten av tjuårene. Han har mistet livsgnistet etter at hans samboer og deres ufødte barn døde i en trafikkulykke. Flukten fra virkeligheten har drevet ham til Nuuk, Grønland. Det eneste sporet han har etter sin amerikanske far, er et tju år gammelt postkort, som faren sendte fra Thulebasen før han forsvant. Matthew har fått jobb i den lokale avisen, og blir sendt til kanten av innlandsisen for å dekke oppdagelsen av en mumifisert viking. Alt tyder på en verdenssensasjon, og det lille samfunnet holder pusten av spenning. Men kaoset bryter løs da mumien forsvinner og politimannen som sto vakt, blir funnet drept. Matthew kommer på sporet av fire identiske drap i 1973, som har forbindelse til to elleve år gamle jenter som sporløst forsvant. Alle sakene har tydeligvis noe med hverandre å gjøre, og Matthews etterforskning skaper snart problemer for ham. Den eneste han tør å stole på, er en ung grønlandsk kvinne som akkurat er løslatt etter å ha sonet 12 år i fengsel for å ha drept sin egen far.

MADS PEDER NORDBO ble født på Fyn i 1970. Han er utdannet i nordiske språk, litteratur og filosofi, og har bl.a. forsket på runer og språkhistorie. Nordbo har bodd i flere europeiske land, og har nå slått seg ned i Nuuk i Grønland hvor han arbeider med kommunikasjon. I 2012 debuterte Nordbo som forfatter med spenningsromanen *Odins labyrint – et glasbarns fortællinger*. Den ble etterfulgt av *Thuleselskabet* i 2014. Året etter kom *Gudspartiklen*, om trafficking og utnyttelse av unge jenter og kvinner. Bestselgeren *Pigen uden hud* er fra 2017, og var solgt til 17 land alt før utgivelsen. Kilde: Politikens forlag, madsperednordbo.com

Litteratursiden.dk og Krimifan.dk har anmeldt boken.

MICH VRAA

Haabet

1787. På slavefregatten Haabet bryder et blodigt oprør ud blandt de sorte i lastrummet. Under dæk er to kvinder i de desperate menneskers vold: kaptajnens og den nygifte skibslæges unge hustruer. I den slaveoprør brutalt slås ned, har det ændret en række menneskeskæbner for altid. HAABET er en grum beretning fra en tid da Danmark skabte ny velstand på slavernes arbejde i de vestindiske sukkerplantager. Et kapitel i rigets historie som i mange år blev fejlet ind under gulvtæppet, er her blevet til en fortælling om kynisk udnyttelse og ufattelig ondskab, men også om kærlighed og overlevelse under umulige vilkår.

[Berlingske tidende](#) og [DR](#) anmelder boka.

MICH VRAA er født i Dalum, Odense i 1954. Barndomshjemmet var ikke særlig litterært, men helt fra barnsben av skrev Vraa historier. Bortsett fra studietiden i Aarhus, har Vraa bodd hele livet i Dalum. Han er utdannet journalist og jobbet 15 år i Ekstra Bladet før han ble forfatter og oversetter på heltid. I 1982 debuterte han med *Papegøjejagt*. Senere har han utgitt et tyvetalls bøker i ulike sjangre. Vraa har oversatt over 1 000 bøker og fikk Dansk Oversætterforbunds Ærespris i 2014. Gjennombruddet som forfatter kom med romanen *Haabet* i 2016 – året før 100 års markeringen av Danmarks salg av øyene til USA. Boken ble nomineret til DR's Romanpris og Politikens Litteraturpris i 2017. Kilde: Litteratursiden, Dansk forfatterforening

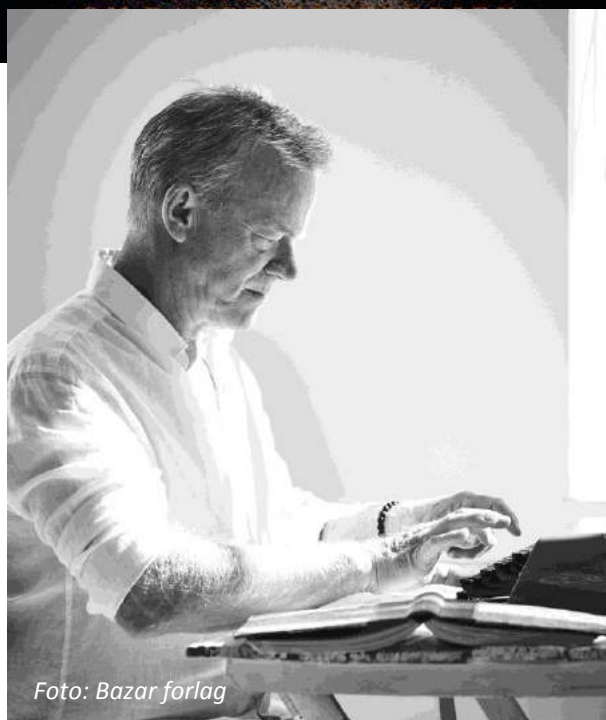
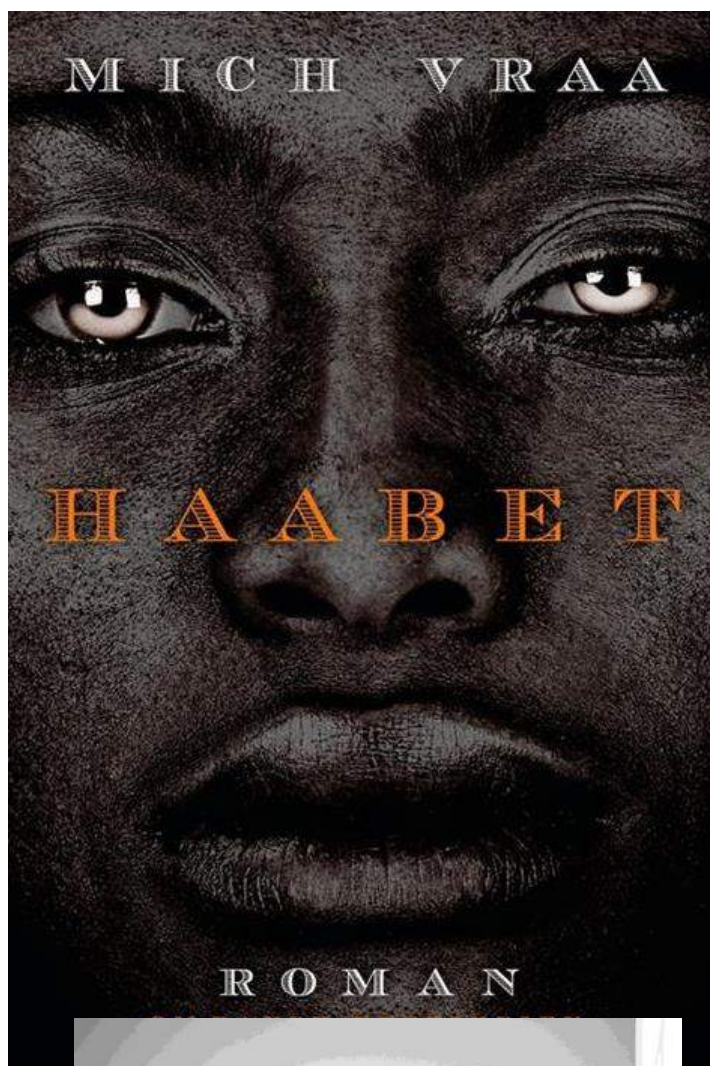
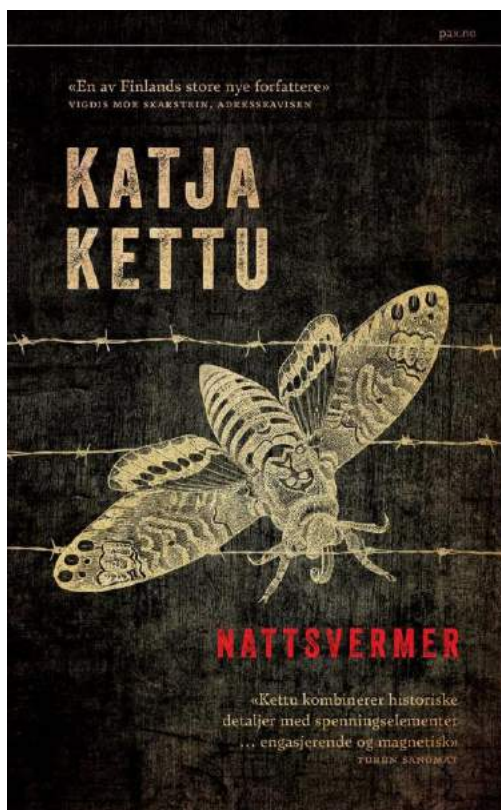

Foto: Bazar forlag

KATJA KETTU

Nattsvermer

Lappland 1937: Den gravide ungjenta Irga flykter på ski over grensa for å hoppe av til Sovjetunionen. Men på den andre siden venter et annet liv enn hun hadde regnet med. Hun sendes som straffange til Gulag-leiren i Vorkuta, og på veien blir hun kjent med Elna, en jente fra marifolket. Sjelevennene Irga og Elna holder tett sammen gjennom nød og lidelse i årene som følger. Men begge har hemmeligheter å beskytte.

Russland 2015: I den lille landsbyen Lavra i marifolkets autonome sovjetrepublikk Mari El ligger den finske etnologen Henrik død. Datteren Verna er reist for å finne ham, men kommer for seint. Nå forsøker hun å nøste opp i farens og sin egen fortid, men det er vanskelig på et sted der folk i lange tider er blitt skremt til taushet og alle har sine egne grunner til å holde sannheten skjult.

Nattsvermer er en stor fortelling om kjærlighet, makt og historiens gang, der liv og skjebner stadig krysser spor. På ny viser Katja Kettu sitt virtuose grep om språket og fortellingen og gir oss et uforglemmelig innblikk i to av våre nabolands nære, men lite omtalte historie. Les [Dagsavisens](#) anmeldelse.

KATJA MAARIA KETTU ble født i 1978 og vokste opp i Rovaniemi. Hun utdannet seg innen animasjonsfilm ved Åbo kunstakademi og har også studert i London og Tammerfors. Hun jobber med animasjon ved siden av forfatterskapet. Kettu har vært sanger i punkbandet Confusa. Debutromanen *Surujenkeräjä* (ikke oversatt til norsk) fra 2005 sikret henne Tilliskivi-prisen. Det internasjonale gjennombruddet kom med *Jordmora* i 2011 som innbrakte henne en rekke priser. *Jordmora* ble filmatisert i 2015. Kilde: *Jyllandsposten, snl.no*

TOMMI KINNUNEN

Lyset bak øynene

Helena er bare ni år gammel da hun blir sendt fra den vesle hjembyen til en blindeskole i femtitallets Helsingfors. Der venner hun seg gradvis til storbyens lukter og lyder og lærer seg å beregne avstand ut fra antall skritt. Savnet etter familien er stort.

Førti år senere flytter også Helenas nevø Tuomas sørover for å studere. Han ønsker å leve opp til familiens krav og forventninger, men drømmer om å stifte en egen familie, og bærer på en hemmelighet. I Helsingfors treffer han tanten og blir kjent med nye sider ved henne. Hvordan er det å leve hele livet som en som må stå utenfor? Går det an å bli akseptert som den man er?

Kinnunen skriver med innsikt og innlevelse om ensomhet og om nødvendigheten av å finne sin egen vei, om ønsket om å bli far og om kunsten å være forelder.

TOMMI KINNUNEN ble født i Kuusamo i det nordøstlige Finland i 1973. I barndoms-hjemmet bodde flere generasjoner under samme tak, noe som inspirerte ham da han skrev debutromanen *Der fire veier møtes*. Han flyttet etter hvert til Åbo og en jobb som ungdomsskolelærer. På fritiden gikk han på et novellekurs. Inspirert av familie-fotografier og sin egen slekt, skrev han den kritikerroste *Der fire veier møtes*. I roman nummer to, *Lyset bak øynene*, følger vi deler av familien i debutboka videre. Kinnunen har også skrevet skuespill og kabareter. Han bor i Åbo.

[Bokelskere](#) har anmeldt boken. Du må scrolle nedover på siden for å finne det.

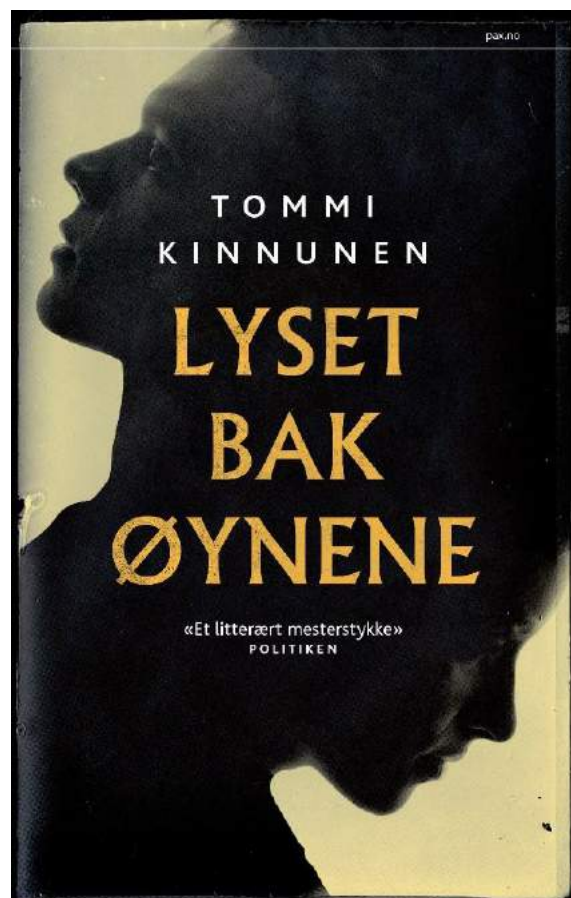
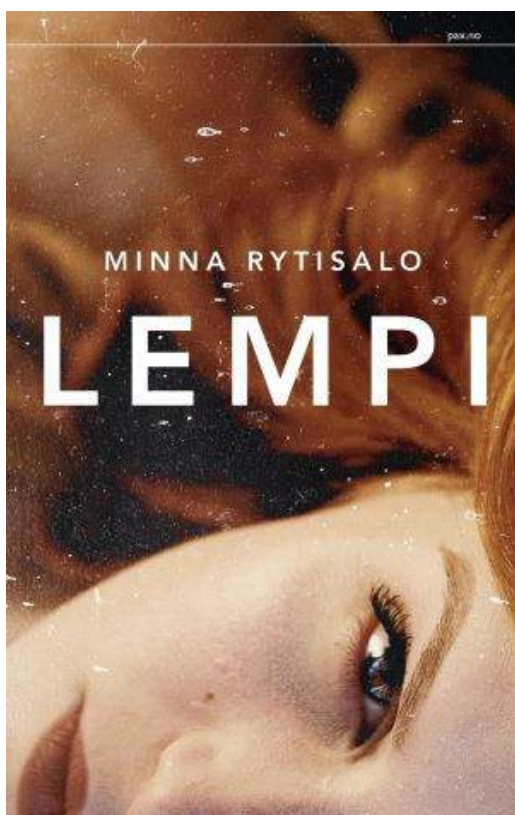

Foto: Tuomo Lindfors

MINNA RYTISALO

Lempi

Året er 1944. Krigen preger tilværelsen i det nordlige Finland, der landsbyer rases og familier må forlate sine hjem. For det nyforelskede paret Viljami og Lempi oppleves krigen likevel som fjern. De bygger sitt harmoniske liv på et lite gårdsbruk. Idyllen brister da Viljami kalles til fronten og må forlate en gravid Lempi alene med hushjelpen Elli. Lempis tvillingsøster Sisko blir kjæreste med en tysk offiser, som lover henne en bedre framtid i Tyskland. Da krigen er over er Lempi borte, og ingenting er som før.

I romanens tre deler opptrer tre ulike fortellerstemmer. Viljami, Elli og Sisko har alle hatt et intenst forhold til Lempi, men de har svært forskjellige oppfatninger om hvem hun var.

Foto: Kuva Marek Sabogal

MINNA RYTISALO ble født i 1974 i Sodankylä i det nordlige Finland. Hun er finsklærer, og har i tillegg vært spaltist i mange år.

Hennes debutroman *Lempi* kom i 2016. For den vant hun både den finske «Takk for boken» -prisen og den finske bokbloggerprisen. Romanen ble dessuten nominert til Runebergprisen, Helsingin Sanomat litteraturpris og Lapplands litteraturpris. I dag bor Rytisalo i Kuusamo.

Kilde: Helsinki literary agency, gummerus.fi

PAJTIM STATOVCI

Tiranas hjerte

Livet i det postkommunistiske Albania likner et fengsel for de uatskillelige vennene Bujar og Agim. Mens Bujar strever med å forsones seg med tapet av faren, reflekterer Agim rundt sin egen seksualitet. Landet føles stadig mer fremmed for guttene, og de bestemmer seg for å flykte sørover.

Et tiår senere følger vi en ung mann som skifter ham for hver by han rømmer til. Han er villig til å si og gjøre hva som helst for å skape seg en ny identitet, en ny historie og en ny fortid. Men hvor mye må ofres før en har utslettet seg selv fullstendig?

Pajtim Statovci debuterte som 24-åring med den kritikerroste og prisvinnende romanen *Katten min, Jugoslavia*. Denne gangen inviterer han leseren inn i det skjøre sinnet til flyktninger og viser oss den ødelagte hverdagen som preger livet til millioner av mennesker i dag. *Tiranas hjerte* er en roman om identitet, om umulig kjærlighet og evigvarende krig, og ikke minst om de løgnene som gjør historier mektige.

PAJTIM STATOVCI ble født i 1990 i Kosovo. Da han var to år gammel flyttet familien til Finland. Hans debutroman *Katten min, Jugoslavia* fra 2014 fikk en svært god mottagelse og ble oversatt til flere språk. *Tiranas hjerte* er hans andre roman. Statovci har studert litteraturvitenskap ved Universitetet i Helsingfors. Han har også studert til manusforfatter for film og TV ved Aalto University School of Arts and Design. Han bor i Helsingfors.

Kilde: snl.no, The Guardian

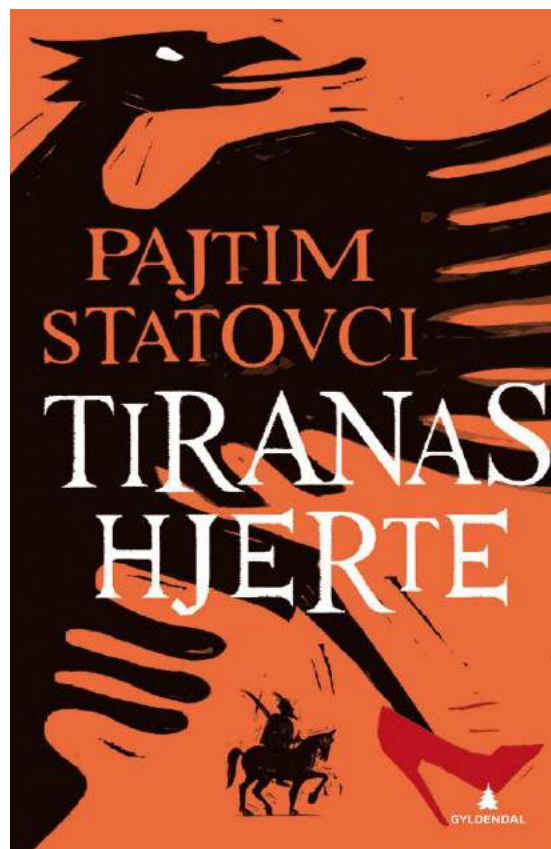

Foto: Tommi Tuomi

STEIN TORLEIF BJELLA

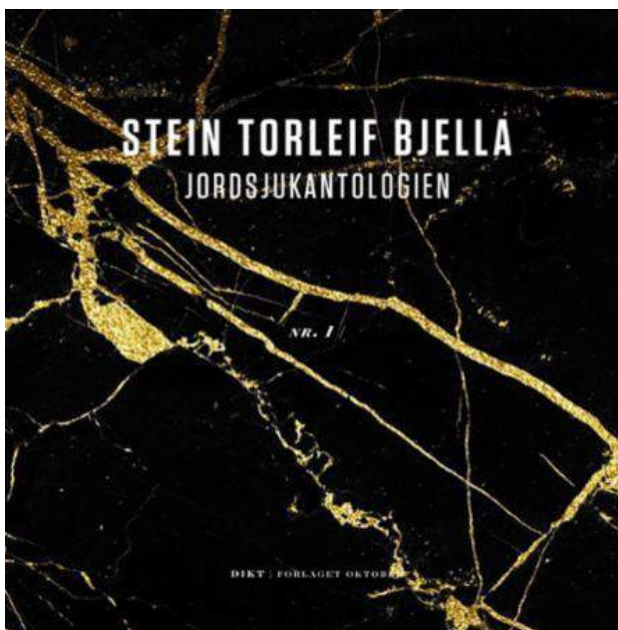

Jordsjukantologien Nr. 1

«Sentrumsungdommen bygde hytte på åsen. Einsemde kom oppover bekken. Det pip i bringa til Sverre.

Miljøvernrådjevaren vart åleine. Britt sendte julekort. Vinden lova ingenting. Han sikra seg garden og vart uvenn med alle syskena.»

Jordsjukantologien er ei fleirstemd diktsamling. Små portrett i eit bygdeunivers. Kva er eigentleg jordsjuka? Kapitalistisk eigesjuka? Lengt mot molda? Sjuk jord? Kjærleik? Sjalousi? Havari?

STEIN TORLEIF BJELLA ble født i 1968 i Ål i Hallingdal. Han er låtskriver, musiker og lyriker. Bjella debuterte som soloartist i 2009 med vise/country-albumet *Heidersmenn* som gav ham to nominasjoner til Spellemannprisen i klassene viser og tekstforfatter. I 2011 fulgte Bjella opp med albumet *Vonde visu* og fikk både Spellemannprisen, Bendiksenprisen, Prøysenprisen og Kulturprisen for Ål kommune. Deretter sluttet Bjella som journalist i lokalavisa for å bli musiker på heltid. *Heim for å døy* fra 2013 avsluttet triologien og innbrakte ham Edvard-prisen i klassen «Tekst og musikk». For albumet *Gode liv* fikk han tre nominasjoner til Spellemannprisen 2016. I 2017 hadde Det Norske Teatret premiere på forestillingen *Kan nokon gripe inn*, basert på Bjellas tekster.

Samme år kom diktboka *Jordsjukantologien Nr. 1*. Kilde: snl.no, steintorleifbjella.no

[Aftenposten](#) mener Bjella skriver godt om mislykkede bønder og nyrike hyttefelleiere. [VG](#) beskriver boka som en sprek og spenstig dikterdebut.

BJØRN ARILD ERSLAND

Kristian har levd hele sitt liv i en leilighet på Frogner i Oslo. Han jobber som lektor i videregående skole og i 48 år har han bodd med mor og far. Mor er død, og han skal tilbringe julen med far som er blitt pleietrengende. Far er blitt Kristians fulltidsjobb, men han er også Kristians store helt. De er et team som i sakte gange går med rullator gjennom minner og fotoalbum. En av fellesinteressene er vikingene, og ikke minst Kristians gamle hovedoppgave i idéhistorie hvor han skrev om vikingkongene i Oslo-geografien. Om hvordan gatenavn i Oslo kan leses som spor av tidligere nasjonalisme og nasjonsbygging. Far var arkitekt, og sammen bygger de et luftslott der drømmen er å finne vikingleden til Hafrsfjord og Harald Hårfagres rike.

Hårfagre er en rørende og medrivende bok om å elske sine foreldre og om hvordan sporene av Harald Hårfagre fortsatt er levende i mange nordmenn.

BJØRN ARILD ERSLAND ble født i Mandal i 1965. Han er utdannet etnolog, med vekt på kystkultur. Det gjenspeiler seg i flere av bøkene hans. Selv om Erslands forfatterskap omfatter bøker for alle aldre, har han skrevet mest for barn og ungdom, bl.a. en rekke billedbøker og illustrerte faktabøker.

Hans store gjennombrudd som forfatter av skjønnlitteratur for voksne kom i 2016 med *Store hendelser i liten skala*. Bjørn Arild Ersland bor i Stavanger.

Kilde: wikipedia, pelikanen.no

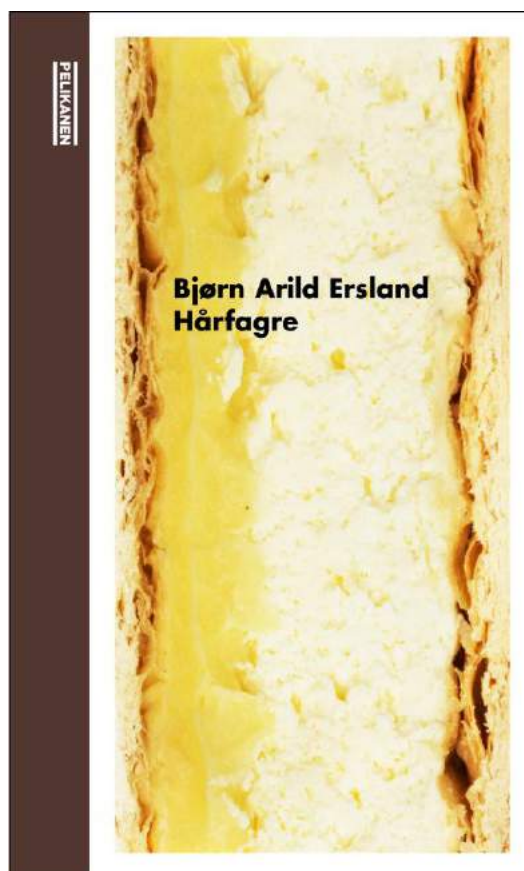
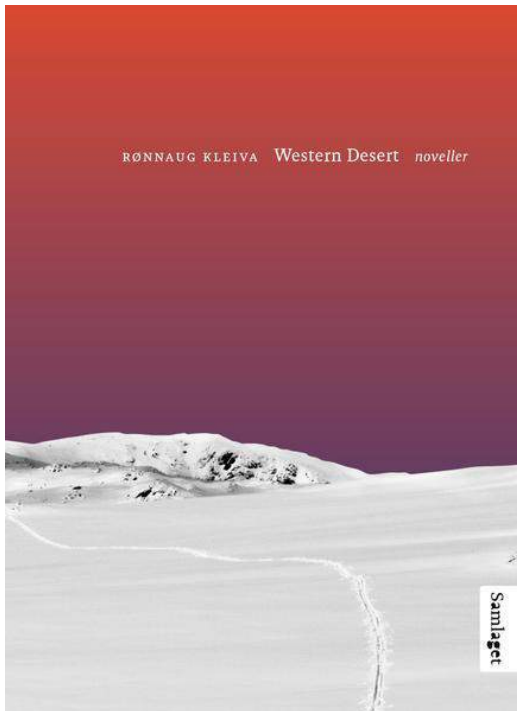

Foto: Jonas Ersland

RØNNAUG KLEIVA

Western Desert

Eit par er på reise i Afrika, og utset heimreisa: Dei har ikkje lenger nokon å komme heim til. Ein far sørgjer over tapet av kona, og vil berre forsvinne, men han har ei dotter å ta seg av. Ein forfattar går bort, og straks vil alle vise kor godt dei kjende han.

I Rønnaug Kleivas nye novellesamling møter vi menneske som får utfordra relasjonar, sjølvopfatning og livsperspektiv. Dei mørke tematikkane i novellene er opplyste av Kleivas skarpe blikk, humoristiske replikkar og underhaldande refleksjonar.

Her finner du [Klassekampens](#) anmeldelse av boka.

RØNNAUG KLEIVA ble født på

Sunnmøre i 1951. I 1985 debuterte hun med diktsamlinga *Animasjon*. Senere er det kommet 25 bøker i ulike sjangre for voksne og barn, og hun har mottatt flere priser og stipend. Kleiva har også skrevet for radio og scene og vært festspilldiker under Festspillene i Bergstaden og ved Dei nynorske festspela. Kleivas bøker er oversatt til bl.a. serbisk, gresk, russisk, svensk, dansk og fransk. Hun er å finne i tyske, tsjekkiske og bosniske antologier og i flere norskverk for grunn- og

videregående skole. Hun er utdannet cand. mag. med lærerskole, idrett og norsk i fagkretsen og har også forfatterstudiet fra Bø i Telemark. Hun jobbet som lærer i 15 år og bor nå i Oslo.

Kilde: Samlaget, rkleiva.com

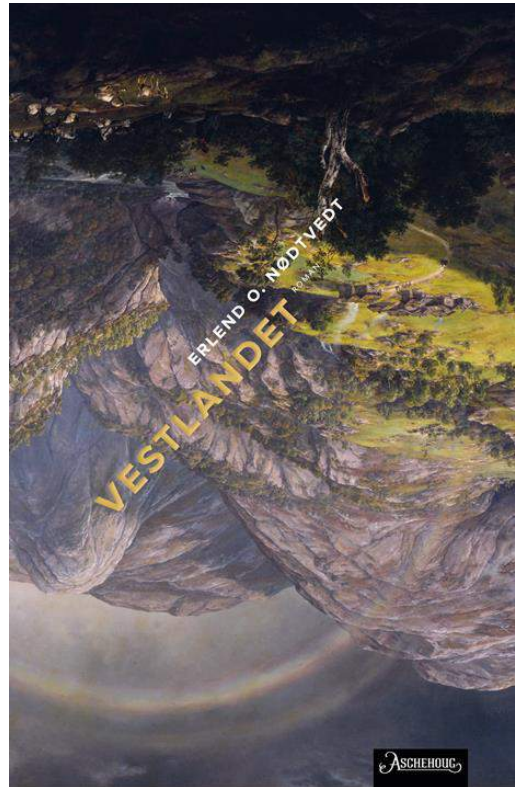
ERLEND O. NØDTVEDT

Vestlandet

En billedkunstner og en poet trosser uvær, ras og stengte tunneler på en fuktig odysse gjennom Vestlandets dramatiske natur. Som ledemotiv har de Anders Lysne, bondeopprøreren og veibyggeren fra Lærdal, som ble halshugget i Bergen i 1803. Langs smale og farlige veier treffer de på alt fra døde og levende kunstnere og forfattere til spelemenn, separatister og tobakksbønder. Et burlesk og regnvått portrett av mennesker, landskap og land i endring.

«Vestlandet blir aldri det samme etter dette», skriver [NRK](#) i sin anmeldelse av boka.

ERLEND O. NØDTVEDT er født i 1984 og vokste opp i Fyllingsdalen i Bergen. Han har vært elev ved Skrivekunstakademiet i Bergen. I 2012 tok han mastergraden i nordisk språk og litteratur med en oppgave om Kristofer Uppdals dikt-trilogi *Kulten* fra 1947. Siden 2011 har han arbeidet som litteraturformidler ved Bergen Offentlige Bibliotek.

Nødtvedt debuterte med diktsamlingen *Harudes* i 2008. Det er et langdikt om Hordaland fylke. Deretter kom diktsamlingene *Bergens beskrivelse* i 2011 og *Trollsuiten* i 2014. Nødtvedt er ansett som en av sin generasjons mest sentrale lyrikere, og har begeistret anmelderne. Originalitet er et sentralt ord i forhold til Nødtvedts lyrikk som med en

energisk, vilter og besvergende form har tilført norsk poesi noe nytt. Diktsamlingene har innbrakt ham flere priser. Høsten 2017 kom hans første roman, *Vestlandet*. Han ble kåret til en av de ti fremste unge, norske forfatterne av Morgenbladet og Norsk Litteraturfestival i 2015. Kilde: [allkunne.no](#), Aschehoug forlag

Foto: Elias Dahlen

SARA LUNDBERG

Fågeln i mig flyger vart den vill

Vad gör man då det känns omöjligt att leva upp till allt som förväntas av en? Vad gör man då den enda människa som förstår en försvinner? Om man befinner sig i gränslandet mellan barn- och vuxenvarande och bär på en längtan efter något man själv knappt kan sätta ord på.

År 1910 föddes en flicka i Hammerdal i Jämtland, som fick namnet Berta. Hon visste tidigt att hon vill bli konstnär och värjde sig mot de många konventioner som fanns om arbete, familj och drömmar. Under uppväxten förlorade Berta båda sin storasyster och sin djupt älskade mamma i tuberkulosen som härjade i Sverige i början av 1900-talet. Kanske var det rädslan för den dödliga smittan som till sist bidrog till pappans beslut att låta Berta lämna gården för att studera vidare? Kanske var det hennes alltmer desperata protesthandlingar?

Berta utbildade sig till folkskollärare. Sina första tjänsteår gjorde hon i Fredrika i Lappland. Men varje ledig stund tecknade och målade hon! *Fågeln i mig flyger vart den vill* är en saga byggd på konstnärinnan Berta Hanssons liv; hennes dagboksanteckningar, brev och skisser. Sara Lundberg står för text och illustrationer i «bildromanen» om flickan från Hammerdal.

Foto: Ola Kjelbye

SARA LUNDBERG ble født i 1971. Hun er kunstner og forfatter utdannet i Sverige og USA. Siden slutten av 1990-tallet har hun illustrert over 30 bøker, både sine egne og andres. Hennes illustrasjoner har vært vist i en rekke kunsthaller i Sverige og Europa for øvrig. Lundberg er tildelt flere litterære priser for sine bildebøker. For *Fågeln i mig flyger vart den vill* har hun fått både den prestisjefulle Augustprisen og bildebokprisen Snöbollen for årets beste bildebok. Sara Lundbergs bøker har flere ganger vært nominert til Nordisk råds barne- og ungdomslitteraturpris, senest i 2018. Lundberg bor i Stockholm. Kilde: *Mirando forlag*

Fågeln i mig flyger vart den vill er nominert til Nordisk råds pris for barne- og ungdomslitteratur 2018. Begrunnelsen leser du [her](#).

HÅKAN NESSER

Eugen Kallmanns øyne

En middelaldrende mann mister kone og datter i en tragisk ulykke utenlands. Leon Berger bryter opp fra Stockholm og søker lærerstilling et helt annet sted i Sverige, i en flukt fra vonde minner og med et håp om å glemme fortiden. Han vil skape et nytt liv. En ny framtid på et nytt sted.

I denne lille byen (benevnt som K-) et sted i indre Norrland, skal Berger i 1995 overta etter en lærer som mistet livet rett før sommerferien. Men før den nyankomne får ordentlig sveis på sitt nye liv, trekkes han inn i forgjengerens. I skrivebordet hans på skolen har den avdøde læreren Eugen Kallmann etterlatt seg noen dagbøker med litt mystisk innhold. Muligens kan de peke i retning gamle drapsgåter, men kanskje er det bare fiksjon skrevet av den litterært interesserte svensklæreren. *Kilde: blogg.ark.no*

Les hva [Bok 365](#) mener om boken.

HÅKAN NESSER

Håkan Nesser ble født på en gård i Kumla i 1950. Faren var bonde, moren kontorist og han var enebarn. I 1953 solgte familien gården og flyttet. Nesser gikk på barne- og realskole i Kumla og gymnas i Hallsberg. Han skriver om disse miljøene i *Kim Novak badade aldrig i Genesarets sjö* fra 1998 og *Piccadilly Circus ligger inte i Kumla* fra 2002. I 1969 begynte han å studere humanistiske fag ved Universitetet i Uppsala. Han utdannet seg til lærer og underviste i svensk og engelsk før han ble heltidsforfatter i 1998. Nesser ble skilt i 1984, og mener selv det var da forfatterskapet startet. I 1988 debuterte han med *Koreografen*, en eksistensiell kjærlighetsroman. I 1993 kom *Det grovmaskiga nätet*, en kriminalroman som ble den første i *Maardamdekalogin* om førstebetjent Van Veeteren. Bøkene er filmatisert. Van Veeteren-bøkene ble etterfulgt av en ny serie kalt *Barbarottikvintetten*. Nesser har også skrevet flere frittstående romaner og en storby-trilogi med handling fra New York, London og Berlin. Nesser giftet seg igjen i 2000, og bodde flere år i New York og England. I dag bor han på Gotland og i Stockholm. *Kilde:nesser.se*

AGNETA PLEIJEL

Doften av en man

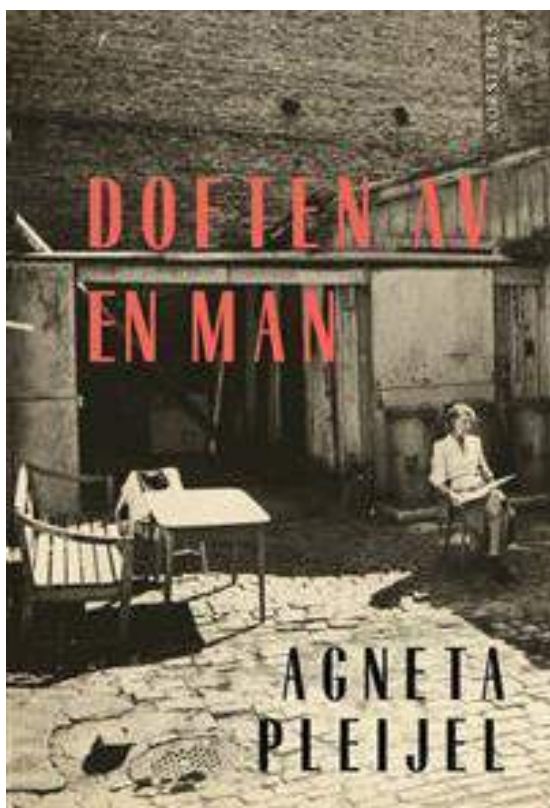

Foto: Göran Segeholm

Agneta Pleijels nya roman bygger på minnen av den unga kvinna som från 60-talet och framåt var hon. En omodern etta i Haga i Göteborg och ämnet litteratur-historia är startpunkten och studierna går bra. Men hur kommer man åt livets honung? Ryms livet verkligen i litteraturen? Vad vill männen? Hur matcha önskingarna som stiger ur deras dröm om kvinnan? Hur ta sig ut ur ett äktenskap som inte är ens eget, utan föräldrarnas? Det är lätt att gå vilse i allt som är utsagt. Men det är vad hon vill hitta språk för, i böckerna, i de många kärleksrelationerna, i tilltron och tvivlet på sig själv.

Hon är karsk, ömtålig och ensam. Mannen är han som måste utforskas. Frågorna tättnar om var gränsen går mellan ett du och ett jag. *Doften av en man* är en laddad, vacker och skarp berättelse om en ung kvinna som vill forma sitt eget liv och längtar efter att ta språnget och börja skriva.

Les [Expressens](#) mening om boken.

AGNETA PLEIJEL ble født i Stockholm i 1940 og vokste opp i Sverige og i USA. I 1968 startet hun i Aftonbladets kulturredaksjon før hun ble redaktør i *Ord och Bild* og senere kultursjef i Aftonbladet. Pleijel har virket som professor i drama, og ledet den svenske PEN-klubben. 29 år gammel debuterte hun som dramatiker og høstet lovord, bl.a. for *Kollontaj*. Temaet var kvinners skapende i relasjon til historie, menn, samfunn og makt, et gjennomgangstema i forfatterskapet. Hun har også skrevet dikt, men gjennombruddet kom med romanen *Vindspejare* i 1987. De neste 20 årene skrev hun romaner, poesi og drama før den første av flere romaner med motiv fra det historiske Stockholm kom i 2006.

LINA WOLFF

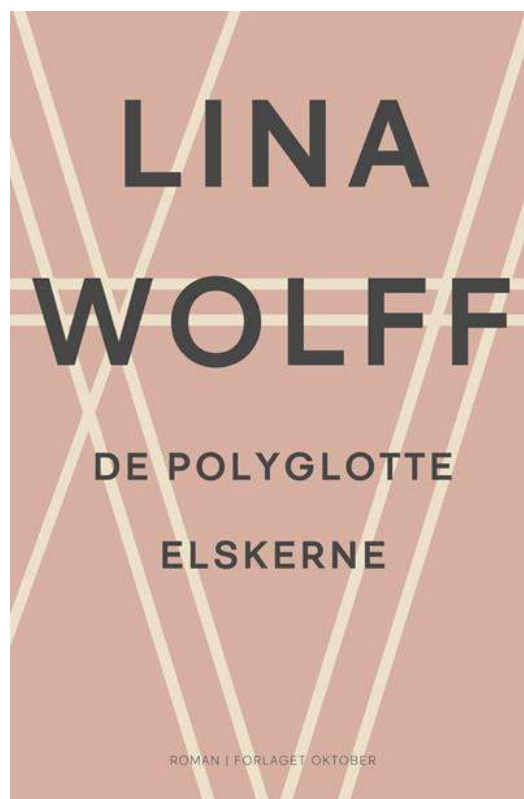
De polyglotte elskerne

Ellinor kommer fra en liten by i Skåne. «Jeg er trettiseks år gammel og ønsker meg en øm, men ikke altfor øm, mann», skriver hun i en kontaktannonse på en datingside. Profilen leder henne til Calisto, en overvektig litteraturkritiker med voldelige tendenser og et hus ved havet. Max Lamas drømmer om en elskerinne som snakker alle hans språk. Jakten på henne tar ham fra Stockholm til Italia, hvor han lærer å kjenne en adelskvinne på randen av ruin. Barnebarnet hennes, Lucrezia, har sin helt egen plan. I denne flerstemte romanen står mannens blikk på kvinnen i sentrum, men også forførelsen, ydmykelsen og maktkampen. Lina Wolff har skrevet en mørkt humoristisk, intens og intelligent fortelling om språk og seksualitet – og om det polyglotte, det flerspråklige, i hver og en av oss.

LINA WOLFF ble født 1973 i Lund. Hun har bodd i Italia og Spania og jobbet som tolk og handelsagent. I 2009 debuterte hun med *Många människor dör som du*, en samling noveller med historier som utspiller seg i Spania og Skåne. Hun fikk Tidningen VIs litteraturpris for romanen *Bret Easton Ellis och de andra hundarna* fra 2012. Hennes tredje bok, *De polyglotta älskarna*, fra 2016 høstet også mange lovord. Den innbragte henne Augustpriset for beste skjønnlitterære bok. Wolff bor i dag i Skåne.

Kilde: Bonniers forlag

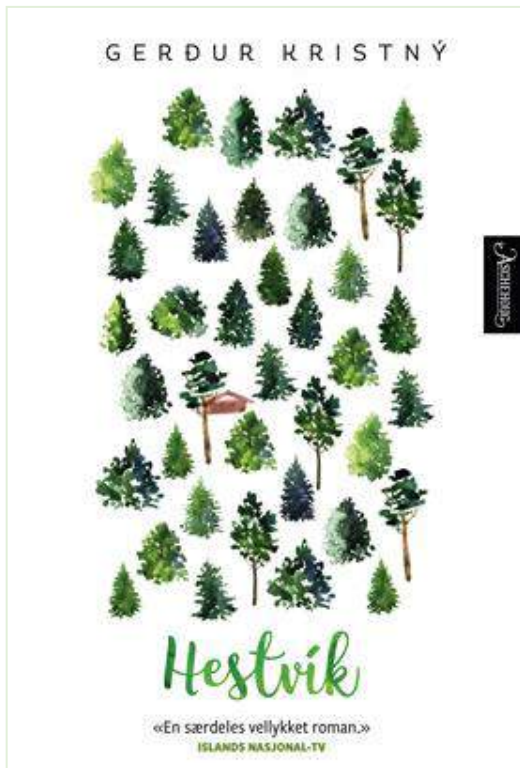
[VG](#) og [NRK](#) har anmeldt boken.

GERÐUR KRISTNÝ

Hestvík

Elín jobber som lærer, sliter med sterk hodepine, er skilt og mamma til gutten Dóri på 12 år. Nå er hun og Dóri på vei til den lille og sparsommelige sommerhytta hun har arvet etter foreldrene, hytta hvor hun har vært hver sommer siden hun var barn. Hun elsker å være der, Dóri kjeder seg. Plutselig står ei jente på fem-seks år utenfor døra. Hvem er hun? Faren kommer for å hente henne, og det viser seg å være Haukur, klassens plageånd fra Elíns tid på barneskolen. Han inviterer dem til sin hytte dagen etterpå. Elín drar motstrebende, men Dóri vil ikke være med. Utpå kvelden forsvinner Haukurs datter. Snart skjønner de at også Dóri er borte.

Les [Politikens](#) og [Litteratursidens](#) omtaler av boka.

Foto: Gassi

GERÐUR KRISTNÝ ble født i Reykjavík i 1970.

22 år senere var hun ferdig med studier i fransk og litteraturvitenskap ved Islands universitet. Hun var redaktør for tidsskriftet *Mannlíf* i årene 1998–2004 og er nå forfatter på heltid.

Kristný skriver både for barn og voksne og har utgitt romaner, noveller, dikt, skuespill og faktabøker. Barneskuespillet *Ballið á Bessastöðum*, basert på bøkene om prinsessen og presidenten er spilt på Nasjonalteateret i Reykjavík. Hun har mottatt en rekke islandske priser og utmerkelser, og hennes dikt og fortellinger er med i mange tidsskrift, lærebøker og antologier i flere land. Kilde: *snl.no*

GUNNAR GUNNARSSON

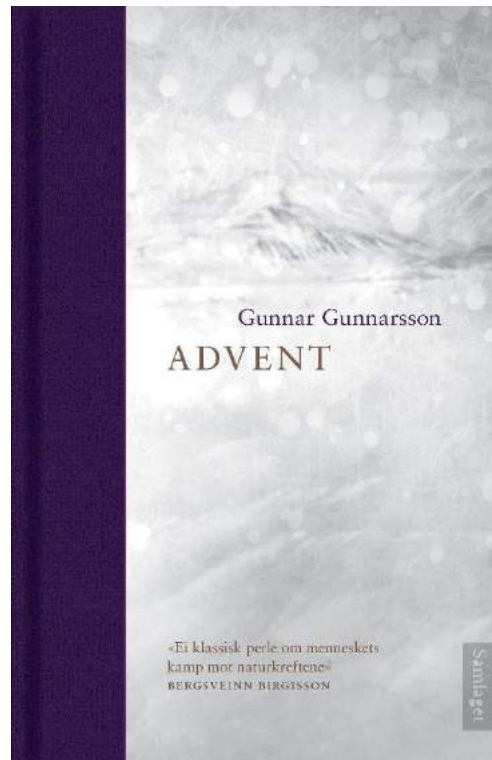

Advent

Advent er ei lita forteljing om eit stort menneske, ein variant av legenda om den gode hyrden. Den islandske klassikaren er basert på ei faktisk hending, om Benedikt Sigurjónsson som kvar førjulstid i tjueseks år har vandra opp i fjella med hunden og bukken sin for å finne bortkomne sauar. I 1925, det tjuesjuande året, blir det hardare enn nokon gong. Benedikt har følgje av nokre menn som gir opp undervegs, og han må leite vidare åleine og kjempe mot naturkreftene. Forteljinga er både poetisk og kraftfull, og utmerker seg med dei storslåtte naturskildringane, lesaren ser og sansar vêret og viddene. Både tematikken og stilen gjer *Advent* til eit høgdepunkt i forfattarskapen. Boka er omsett til mange språk. I USA kom ho ut under tittelen *The Good Shepherd*, og skal ha vore eit førebilete for *The Old Man and the Sea* av Hemingway.

GUNNAR GUNNARSSON ble født i 1889 på en prestegård på Øst-Island der foreldrene jobbet. I 1896 flyttet familien til Vopnafjörður, hvor moren døde året etter. Morens død gikk tungt inn på ham og preget hans senere liv og virke. Gunnarsson fikk lite skolegang som barn; et par uker hver vinter av en omreisende lærer og ett år på barneskole. Han fikk også noe hjelp av en lokal prest og leste islandsk og skandinavisk litteratur på egen hånd. Fattigdom stengte muligheten for videre utdanning, men han var elev på en folkehøyskole på Jylland i 1907-1909. Der ble han kjent med verdenslitteraturen og bestemte seg for å bli forfatter. Han valgte å skrive på dansk, da islandsk var så lite kjent.

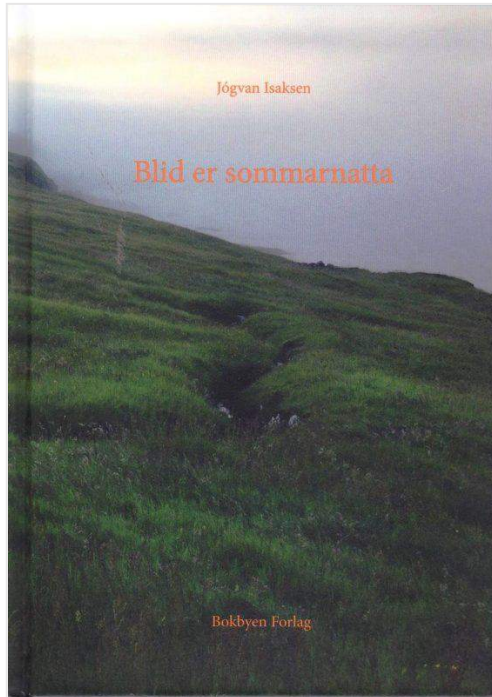
De første årene som ung forfatter i Danmark levde han i stor fattigdom og livnærte seg av små honorarer for dikt, noveller og artikler. Lykken snudde i 1912 da han fikk kontrakt med Gyldendal. Da kom første bind av fire i *Borgslæktens historie* som ble hans gjennombrudd. Samme år giftet han seg og fikk etter hvert to sønner. Et forfatterstipend i 1919 tok ham til Italia hvor han skrev *Salige er de enfoldige*, et av hans hovedverk. Fem-bindserien *Kirken på bjerget* fra 1923-28 er basert på hans eget liv. Han engasjerte seg for islandsk selvstendighet og nordisk samarbeid. I 1939 ble ekteparet nabo til Gunnarssons fødested, men pga. konas dårlige helse flyttet de til Reykjavik i 1948, og bodde der resten av livet. Gunnarson døde i 1975. Kilde: wikipedia

JÓGVAN ISAKSEN

Blid er sommarnatta

Journalist Sonja Pætursdóttir bliver fundet død neden for fjeldet Støðlafjall. Politiet mener der er tale om et uheld, men hendes kollega, journalisten Hannis Martinsson, er ikke så sikker. Da han kort efter finder Sonjas nære ven død, er han overbevist om at der er en sammenhæng mellem de to dødsfald.

Martinsson begynder at grave i sagen, og opdager snart en forbindelse til skonnerten "Eva" fra Paraguay, som ligger for anker i Tórshavn. Hvem er de to ældre gentlemen om bord på skonnerten? Er de kun kommet for at sælge fiskerirettigheder til det færøske landsstyre, som de påstår? Eller har de andre ærinder?

Kilde: Torgard forlag

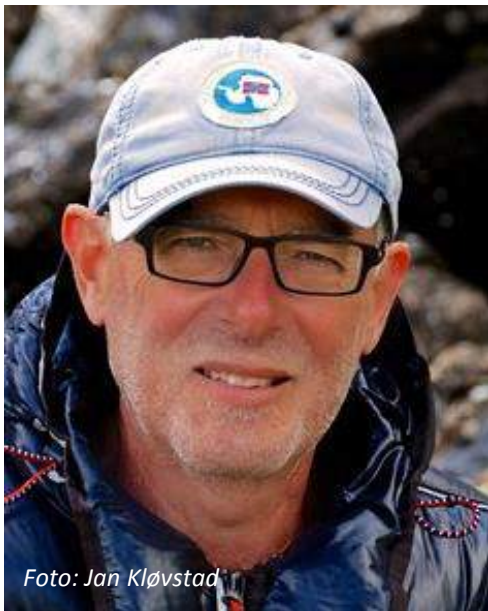

Foto: Jan Kløvstad

JÓGVAN ISAKSEN ble født i Tórshavn i 1950, og flyttet til Danmark i 1970 for å studere nordisk filologi på universitetene i Aarhus og København. 12 år senere ble han magister i nordisk litteratur og har siden 1986 vært lektor i færøysk språk og litteratur på København Universitet.

Isaksen er imidlertid best kjent som krimforfatter, men han har også skrevet flere bøker om færøysk litteratur. På 1990-tallet utgav han dessuten en del barnebøker. Han var redaktør for tidsskriftet Nordisk Litteratur i 2000-2007 og har i mange år vært redaktør for det færøyske forlaget Mentunargrunnur Studentafelagsins. *Kilde: forfatterweb*

GERD MIKALSEN

Farsmålet

Farsmålet er en roman som tar leseren med inn i fornorskingsprosessen av det samiske språket. Med bygda Manndalen i Troms som bakteppe følger vi en familie gjennom ulike stadier i livet og møter på stadige konfrontasjoner når språket blir en stor kilde til uro og frustrasjon. Boka forteller hvordan fornorskingen har virket på den enkelte, på familien og det samiske samfunn. Denne romanen er blant de første som går inn i problematikken og vil avdekke sårene som ble risset inn i et folk som på en brutal måte gjennom fornorskings-politikken mister deler av sin identitet og egenverdi.

Forfatteren forteller blant annet: "I min barndom var det to ting som var strengt forbudt for oss unger. Den ene var å snakke samisk og den andre var å snakke om alt som hadde med kjønnsdrift å gjøre. Lenge trodde jeg at dette var samme sak." Denne fordømmelsen av alt det kjødelige har selvsagt også å gjøre med læstadianismen nordpå, og romanen er innovent flere aspekter i så måte. Skammen over det samiske språket er én ting. Deretter skammen over det kjødelige.

GERD MIKALSEN er født i 1957 i Manndalen i Troms hvor hun fortsatt bor. Mikalsen har sammen med familien jobbet som økobonde med bær og

grønnsaksdyrking, dyrehold og seterdrift. Så vel duodji (samisk håndverk), veving og videreforedling av nordnorske matvarer har inngått i hennes livslange naturalhusholdning. Hun har vært innovent turistnæringen og jobber nå i helsesektoren. Skrivning og lesing har alltid vært fritidsaktiviteter til hun i voksen alder debuterte med *Farsmålet*. Kilde: gollegiella.com
Boka er anmeldt i Nordnorsk magasin. Mikalsen forteller sin historie i NRK's program Datoen

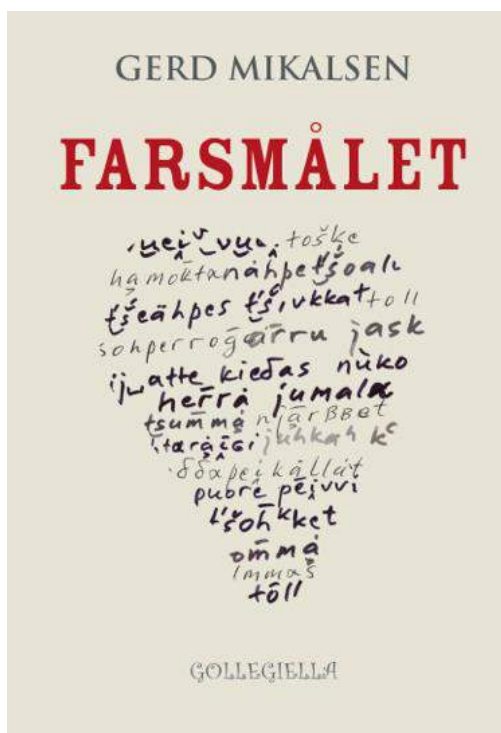

Foto: Ørjan Bertelsen

GIEDRA RADVILAVIČIŪTĖ

I natt sover jeg ved veggen

Selv om tekstene i denne samlingen er klassifisert som essays, passer de ikke inn i rammene for det klassiske essayet. Forfatteren spiller i sin skrivning på skillet mellom selvbiografisk virkelighetsbeskrivelse og fiksjon. Essayene er sterkt intertekstuelle og dialogiske, og det å kjenne igjen disse "andre stemmene" er i stor grad ansvarlig for gleden ved å lese dem. En fortelling på mange nivåer i disse essayene samler sammen en rekke ulike verdier: i tillegg til estetisk nytelse, kan vi fra hennes beretning få frem et realistisk bilde av det samtidige Litauen – fra sosialpolitikk via industrielle forhold, fritidsaktiviteter og hverdagens mange vaner, til forholdene for og problemene til emigrantene. Essayet *Tekstens tiltrekning* er inkludert i antologien *Best European Fiction* i 2010 der 30 forfattere er med

GIEDRA RADVILAVIČIŪTĖ ble født i Panevėžys i Litauen i 1960. Hun har studert litauisk språk og litteratur ved Vilnius Universitet, vært lærer i hjemtraktene og journalist i familiemagasiner i Vilnius. Fra 1994 til 1998 bodde hun i Chicago og arbeider nå som språkredaktør i den litauiske statsforvaltningen. Giedra Radvilavičiūtės forfatterkarriere startet på slutten av 1990-tallet, og hun er kalt det moderne litauiske essayets mor. Radvilavičiūtė fikk EU's litteraturpris i 2012 for *I natt sover jeg ved veggen*. Kilde: Bokbyen forlag

Hør et [intervju](#) Radvilavičiūtė gav da hun mottok EU's litteraturpris.